

Red Barnet

**SKOLE
OG
FORÆLDRE**

CASES TIL 3.-6. KLASSE

INDHOLDSFORTEGNELSE

NY I KLUBBEN

DE USYNLIGE BØRN

NY PÅ DE SOCIALE MEDIER

ALENE I FRIKVARTERERNE

SOCIALE MEDIER

AT INTERESSERE SIG FOR NOGET

ANDET ØGENAVN

NÅR GRÆNSEN ER NÅET

VENSKABER

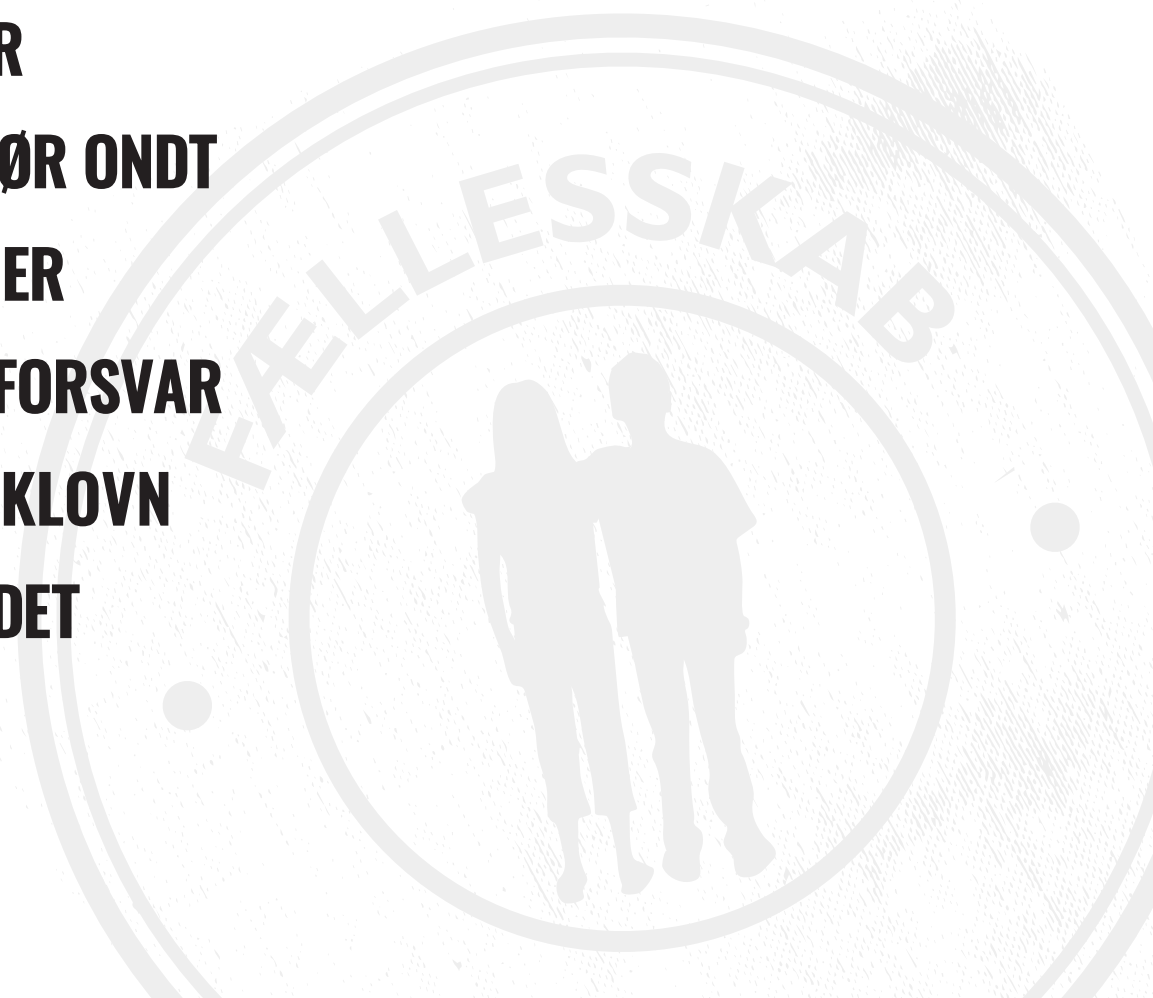
ORD DER GØR ONDT

KØBE VENNER

GRIN SOM FORSVAR

KLASSENS KLOVN

TÆSKEHOLDET

NY I KLUBBEN

Klassen er startet i klubben efter sommerferien. Der er næsten 2 km hen til den nye klub, og derfor har jeres forældre aftalt, at I skal følges ad. Peter er meget lille af sin alder og ikke så hurtig som jer andre. En dag er der nogle i gruppen, der stikker af fra ham og gemmer sig. I er nogle, der ikke rigtig er med i det, men I løber alligevel væk fra Peter, så han er helt alene. Da Peter endelig kommer i klubben, så er alle aktiviteter optaget. Han ser trist ud.

HVAD VIL DU GØRE?

1. Jeg vil invitere Peter med ind i en aktivitet.
2. Jeg vil sige undskyld for, at jeg løb væk.
3. Jeg vil aftale med Peter, at vi følges i morgen.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi aftaler, at ingen må gå alene til klubben. Det er ikke nok, at det er forældrenes aftale – det skal være vores aftale.
2. Vi aftaler, at man ikke må vælge aktiviteter i klubben, før alle er kommet.
3. Vi tager mod til at sige stop til dem, der løber.
4. 'Den opfindsomme'.

**HUSK AT SPØRGE:
HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?**

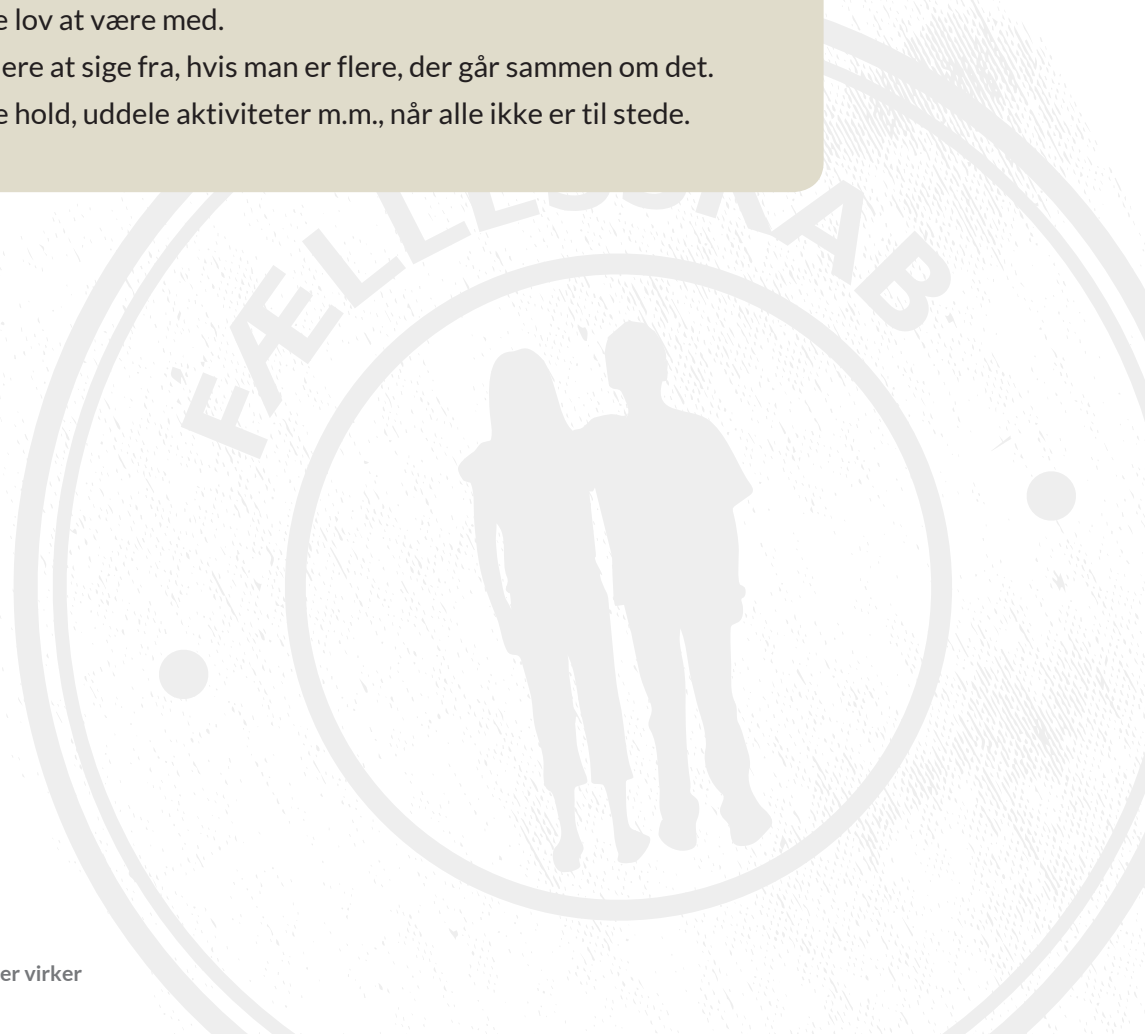
DIALOG OM 'NY I KLUBBEN'

Forslag til dialog:

- Hvordan vurderer man grænsen for, om noget er sjovt?
- Hvordan tror I, at Peter har det?
- Hvordan tror I, at dem, der løber væk fra Peter, har det?
- Hvad er det, der gør, at alle børnene løber væk fra Peter, selvom nogle af dem ikke var med til at starte det?
- I kan vælge at aftale, at I følges ad i mindre grupper, som en lærer eller pædagog deler jer ind i.
- Hvilke konsekvenser har det for Peter, at de andre løber væk?
- Og kan det have konsekvenser for hele klassens fællesskab?

Opmærksomhedspunkter:

- Når der ikke er voksne til stede, kan ekskluderende handlinger få plads.
- Man skal vente på hinanden.
- Alle skal have lov at være med.
- Det er nemmere at sige fra, hvis man er flere, der går sammen om det.
- Undgå at lave hold, uddele aktiviteter m.m., når alle ikke er til stede.

DE USYNLIGE BØRN

Per er næsten helt usynlig nogle gange. Sådan føler han det i hvert fald. Specielt efter at hans bedste ven, Ida, skiftede skole. Han savner hende så meget, og han har svært ved at tro på, at han nogensinde kan få en ny bedste ven. Nu går han meget alene og bliver nogle gange lidt glemt af de andre. Som her forleden, hvor hele klassen havde aftalt, at de skulle spille bold på græsplænen ved siden af skolen. Da de skulle dele hold, havde de glemt, han var i klassen.

Faktisk gik der næsten fem minutter, før nogle opdagede, de havde glemt ham.

HVAD VIL DU GØRE?

1. Jeg vil invitere Per med på et hold.
2. Jeg vil sige undskyld.
3. Jeg vil invitere Per med hjem efter skole en dag, så han ved, at han ikke er glemt.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi aftaler, at vi altid siger hej og farvel, når vi kommer og går om morgenen og eftermiddagen. På den måde er der ikke nogen, der bliver usynlige.
2. Vi aftaler at lave ting sammen i timerne og i frikvartererne på kryds og tværs i klassen.
3. Vi aftaler, at hele klassen mødes i et fastsat frikvarter én gang om uge og spiller et spil/leger en leg, som vi har aftalt på forhånd.
4. 'Den opfindsomme'.

HUSK AT SPØRGE: HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?

DIALOG OM 'DE USYNLIGE BØRN'

Forslag til dialog:

- Hvordan kan det være, at man glemmer nogen?
- Hvordan kan man undgå at glemme nogen?

Opmærksomhedspunkter:

- Find på lege, som hele klassen, eller en stor gruppe elever, kan være med til. På den måde kan I undgå, at klassen bliver opdelt. Vær opmærksom på, at hele klassen ikke altid behøver at være med til legene. Det er dog en fordel, hvis de lege, eleverne leger i frikvartererne, er lege, som man kan være mange med til. Find evt. inspiration til lege på Red Barnets side med materialer skole.redbarnet.dk.

NY PÅ DE SOCIALE MEDIER

De fleste børn i klassen er på nettet og spiller i deres fritid. Ret mange er faktisk også på Instagram og Snapchat. Nogle få er ikke. Det må de ikke for deres forældre. Derfor er de ikke altid med i dét, der bliver talt om i frikvartererne. Som fx her forleden, hvor Naja hørte, at der var nogen, der havde lagt et billede af hende på Instagram. Det blev hun ked af. Du kan se, at der i dag er kommet et nyt billede af Naja på Instagram.

HVAD GØR DU?

1. Jeg fortæller Naja om billederne og viser hende dem.
2. Jeg hjælper Naja med at få slettet billederne af hende, hvis hun gerne vil have det. Er det svært, får jeg hjælp fra en lærer, pædagog eller forælder.
3. Vi finder på andre ting, som vi kan lave i klassen, end at være på Instagram.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi aftaler i klassen, at vi ikke må lægge billeder og film af andre på internettet uden at have spurgt dem først.
2. Vi laver fælles regler i klassen om, hvad der er o.k. at gøre på mobil, tablet og computer.
3. Vi snakker sammen i klassen om, hvornår man må have hemmeligheder.
4. 'Den opfindsomme'.

**HUSK AT SPØRGE:
HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?**

DIALOG OM 'NY PÅ DE SOCIALE MEDIER

Forslag til dialog:

- Hvornår må man dele billeder?
- Hvem må man dele billeder med?
- Hvordan kan man håndtere, når der er nogle, der ikke må det samme som de andre? Kan man invitere dem med til at kigge på de andres profiler, eller skal klassen simpelthen snakke om noget andet?
- Hvordan respekterer man, når nogle har fået at vide, at de må, og andre, at de ikke må? Hvordan respekterer man forældres grænser som klasse?
- Kan man godt snakke sammen, selvom man får lov til forskellige ting?
- Kan man invitere flere med til at se forskellige ting på mobil og tablet sammen, så det skaber rammen for et positivt fællesskab?

Opmærksomhedspunkter:

- Hovedpointen med casen er, at det er uvisheden om billedet, der er utrygt.
- Man må ikke dele billeder eller film uden andres accept.
- Man skal være 13 år for at have en profil på Instagram, Facebook og Snapchat.
- Hvis børn under 13 år alligevel opretter en profil på Instagram, Facebook og Snapchat, fralægger tjenesterne sig ansvaret, hvis barnet får brug for hjælp. De vil med andre ord ikke hjælpe barnet. Det bør man vide, før man opretter en profil på et barn under 13 år.
- På sletdet.redbarnet.dk kan man få hjælp til at slette uønskede billeder på nettet.
- Klassen kan prøve at lave et eksperiment, hvor I deler et billede på Facebook og så ser, hvor mange mennesker der liker og deler det. På den måde kan klassen se, hvor hurtigt et billede bliver delt, og hvor mange der ser det. Billedet, I bruger, skal være et billede af et stykke papir, hvor I fx skriver: "Hjælp os med at like og dele dette billede. Vores klasse er i gang med at undersøge, hvor hurtigt billeder kan blive delt på Facebook. Skriv gerne i en kommentar, hvor du er i verden."

ALENE I FRIKVARTERERNE

Det er lidt underligt med Majbrit. Hun går tit rundt for sig selv i frikvartererne. Det har hun sådan set altid gjort. Eller måske kun næsten altid. For i 0. og 1. klasse legede alle med hinanden. Men siden 2. klasse er hun blevet holdt mere og mere udenfor. Ingen ved helt hvorfor, men nu går Majbrit rundt for sig selv. Hun stopper op og kigger på dem, der er i gang med noget i frikvartererne. Og efter et par minutter går hun videre til nogle andre. Hvis nogen spørger hende, om hun vil være med, så siger hun for det meste nej og går videre. Før i tiden kunne hun godt grine med på de sjove ting i klassen, men det gør hun ikke længere.

HVAD VIL DU GØRE?

1. Jeg spørger hende flere gange, hen over flere dage, om hun vil være med.
2. Jeg spørger hende, hvad hun har lyst til at lave før et frikvarter, så hun kan være med fra start.
3. Jeg laver en aftale med hende efter skoletid.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi aftaler, at vi en gang om ugen laver noget fælles for hele klassen i et af frikvartererne – fx et boldspil.
2. Vi snakker sammen i klassen om, hvad der er sjovt at lave i frikvartererne.
3. Vores lærer eller pædagog hjælper os med at lave aktiviteter, der gør, at vi opdager nye fælles interesser på kryds og tværs i klassen.
4. 'Den opfindsomme'.

**HUSK AT SPØRGE:
HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?**

DIALOG OM 'ALENE I FRIKVARTERERNE'

Forslag til dialog:

- Hvorfor tror I, at Majbrit ikke vil være med?
- Kan man godt sige nej til at være med, selvom man i virkeligheden har lyst til at være med? (Vær opmærksom på, at hvis der er tale om seksuelle grænser eller kropslige grænser, så skal man altid acceptere et nej).
- Er der nogle situationer, hvor man gerne vil være alene?

Opmærksomhedspunkter:

- Selvvalgt isolation er en udbredt konsekvens af mobning og utrygt klassemiljø. For børn, der bliver mobbet, kan det være et forsvar mod mobningen. Men det er også børn, der er tilskuere til mobning, der vælger at være alene. Her er den selvvalgte isolation et forsvar mod en potentiel mobning i fremtiden.
- Metoden til at hjælpe et barn, der selv vælger isolationen, er at blive ved med at invitere med, også selvom barnet gang på gang afviser. Hvis man inviterer barnet med nok gange, kan det være, at det til sidst godt tør deltage.
- Find evt. inspiration til fællesskabende aktiviteter på skole.redbarnet.dk.

FÆLLESSKAB

SOCIALE MEDIER

Det er vildt populært at bruge forskellige tjenester som Instagram, Snapchat og Facebook i din klasse. Der bliver sendt billeder, film og beskeder på livet løs. Snakken går lystigt i frikvartererne om alle mulige skøre ting, I har set. Det er dog ikke

alle, der må bruge specielt Facebook og Instagram for deres forældre. Fx Alfred og Agnes. De sidste par uger har du lagt mærke til, at der er blevet sagt nogle rigtig dumme bemærkninger til dem om det.

HVAD VIL DU GØRE?

1. Vi finder på andre ting at lave i klassen end at være på Instagram og Facebook.
2. Jeg inviterer Alfred og Agnes med til at se de skøre ting via mine profiler.
3. Jeg hjælper Alfred og Agnes med at sige fra over for de dumme bemærkninger.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi deler de sjove oplevelser på mobil og net med dem, der ikke har adgang selv.
2. Vi laver aftaler om, hvordan vi snakker til hinanden i klassen, så ingen bliver kede af det.
3. Vi snakker sammen i klassen om, hvor vi kan se sjove ting på nettet, der ikke kræver profiler. Som fx på YouTube.
4. 'Den opfindsomme'.

**HUSK AT SPØRGE:
HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?**

DIALOG OM 'SOCIALE MEDIER'

Forslag til dialog:

- Hvordan kan man håndtere, når der er nogle, der ikke må det samme som de andre? Kan man invitere dem med til at kigge på de andres profiler, eller skal klassen simpelthen snakke om noget andet?
- Hvordan respekterer man, når nogle har fået at vide, at de må, og andre, at de ikke må? Hvordan respekterer man forældres grænser som klasse?
- Kan man godt snakke sammen, selvom man får lov til forskellige ting?

Opmærksomhedspunkter:

- Man skal være 13 år for at have en profil på Instagram, Facebook og Snapchat.
- Hvis børn under 13 år alligevel opretter en profil på Instagram, Facebook og Snapchat, fralægger tjenesterne sig ansvaret, hvis barnet får brug for hjælp. De vil med andre ord ikke hjælpe barnet. Det bør man vide, før man opretter en profil på et barn under 13 år.

FÆLLESSKAB

AT INTERESSERE SIG FOR NOGET ANDET

Jonas kan rigtig godt lide at spille rollespil. Han går op i det med liv og sjæl. Det har han gjort siden 1. klasse. Derhjemme har han stort set alle de plasticvåben, man kan tænke sig. Dem har han brugt til at slå drager og onde troldmænd ihjel med ret mange weekender. Jonas har lidt svært ved at tale med andre i klassen om sine weekend-fantasislagsmål. For han er den eneste, der er til rollespil. I 3. klasse havde de ellers været en lille gruppe på fem drenge og to piger, der tog afsted på eventyr. Men sådan er det ikke længere. I dag er det fodbold og musik, det hele handler om i klassen. Jonas forsøger et par gange om ugen at sige noget for at være med i snakken. Men som regel bliver der helt stille eller grinet lidt af hans forsøg på at 'være med'.

HVAD SYNES DU, DER SKAL GØRES?

1. Vi prøver at finde noget andet end musik og fodbold at være fælles om en gang imellem.
2. Vi undskylder for, at vi kom til at grine, og tager Jonas med i snakken.
3. Vi husker at tage Jonas med i snakken, når vi snakker om musik. Og vi tager bedre imod Jonas' forsøg på at være med.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi snakker sammen i klassen om, hvordan vi kan acceptere forskelligheder.
2. Vi snakker sammen i klassen om, hvordan attitude og kropssprog kan påvirke andre.
3. Vi vil skiftes i klassen til at vise hinanden, hvad vi er interesserede i, og arrangere, at vi alle prøver det. Det kan fx være at spille rollespil.
4. 'Den opfindsomme'.

HUSK AT SPØRGE:
HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?

DIALOG OM 'AT INTERESSERE SIG FOR NOGET ANDET'

Forslag til dialog:

- Kan det være andre ting end rollespil, som man er alene om at interessere sig for?
- Hvordan tror I, det er, når man pludselig ikke længere har samme interesser som dem, man er venner med/går i klasse med?
- Kan man tale sammen om noget, som man ikke selv er interesseret i, fordi den anden er interesseret i det?

Opmærksomhedspunkter:

- Hjælp eleverne med at forstå, at det også kunne være andre ting end rollespil, der var den særlige interesse. Rollespil er her blot et eksempel. Det er forskelligt fra klasse til klasse, hvad der er populært at være interesseret i.

ØGENAVN

Maria er ikke så stor af sin alder. Hun er født med en gen-defekt, som gør, at hun højst bliver 140 cm. Gnomen, dværgen og hobitten er nogle af de øgenavne, som de andre i klassen nogle gange kalder hende. For det meste griner hun selv med, for så går det hurtigere væk. Men hun hader at blive gjort opmærksom på, at hun er lille. Hun vil helst bare kaldes for Maria. Desværre hedder hun Klein til efternavn. Så da klassen fandt ud af, at det kunne betyde 'den lille', var der nogle, der begyndte at kalde hende det. I år fik de tilmed en ny lærer, som nogle i klassen har fået overbevist om, at Maria helst vil kaldes for sit efternavn. Så nu kalder alle hende for Klein.

HVAD VIL DU GØRE?

1. Jeg opfordrer Maria til at fortælle klassen, at hun ikke kan lide at blive kaldt Klein.
2. Vi lader være med at kalde Maria noget, hun ikke har lyst til.
3. Jeg fortæller den nye lærer, at Maria ikke vil kaldes Klein.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi diskuterer, hvor grænsen går mellem at drille for sjov og mobning.
2. Vi laver en aftale om, hvordan vi bruger øgenavne/kælenavne.
3. Vi vil have fokus på, hvad det vil sige at respektere hinanden i vores klasse.
4. 'Den opfindsomme'.

**HUSK AT SPØRGE:
HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?**

DIALOG OM 'ØGENAVN'

Forslag til dialog:

- Hvad sker der, når en lærer laver sjov med eleverne eller går med på den måde, som eleverne taler med hinanden på, fx ved at kalde elever de samme kaldenavne som klassen? Er det sjovt, eller skal de lade være?
- Er der forskel på, hvad man gerne vil kaldes af sin familie og nærmeste venner, og hvad man vil kaldes i klassen?

Opmærksomhedspunkter:

- Spørg altid om lov til at kalde folk noget andet end de, de hedder. Og respektér, hvis du får et nej.
- Når der er flere i klassen, der hedder det samme, skal man spørge dem, hvad de vil kaldes, ikke bare gå ud fra, at de vil kaldes deres efternavn.

NÅR GRÆNSEN ER NÅET

Så langt tilbage du kan huske, har Marie altid haft fire halve rugbrødsmitter med i skole; en med leverpostej, en med spegepølse og to med rullepølse. Af en eller anden grund er der ikke andre i klassen, der kan lide rullepølse. Derfor blev der hurtigt lagt mærke til Maries mitter, og hun fik øgenavnet 'Rulle-Marie'. Det er over tre år siden, hun fik sit øgenavn. I starten grinte hun selv lidt med. Men nu er det vist ikke så sjovt for Marie mere. Specielt ikke efter at Søren lagde et kondom imellem rullepølsen og rugbrødet her forleden. Marie nåede at tygge næsten hele madden, før hun med et forundret blik trak det gennemtyggede kondom ud af munden. Hele klassen skreg af grin, men Marie græd og løb ud af klassen, som så mange gange før. En fra klassen optog det hele på mobilen og lagde det på nettet.

HVAD SYNES DU, DER SKAL GØRES?

1. Jeg trøster Marie og fortæller hende, at det ikke var o.k., hvad Søren gjorde.
2. Jeg hjælper Marie med at få slettet alt, hvad der ligger om hende på nettet.
3. Vi undskylder alle over for Marie, fordi vi grinte af situationen.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi snakker sammen i klassen om, hvad der skal til, for at alle har det OK i klassen.
2. Vi snakker sammen i klassen om, hvordan vi er på nettet, og hvad der er OK at dele på nettet, så alle kan se det.
3. Vi snakker sammen i klassen om, hvordan vi bruger øgenavne og hvordan det påvirker andre at få øgenavne.
4. 'Den opfindsomme'

HUSK AT SPØRGE:
HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?

DIALOG OM 'NÅR GRÆNSEN ER NÅET'

Forslag til dialog:

- Spørg altid om lov til at kalde folk noget andet end det, de hedder. Og respektér, hvis du får et nej.
- Hvornår må man dele film og billeder?
- Hvem må man dele film og billeder med?
- I en situation som denne her er der behov for at få hjælp fra en voksen. Diskutér, hvorfor det er godt for alle at få hjælp fra en voksen: Det var en voldsom situation, og det er de voksnes ansvar.
- Kan der være forskellige grænser for og grunde til, at man gerne vil have hjælp fra en voksen?

Opmærksomhedspunkter:

- Når mobning opstår, skal man gå til de voksne. Det er de voksnes ansvar.
- Man må ikke dele billeder eller film uden andres accept.
- På sletdet.redbarnet.dk kan man få hjælp til at slette uønskede film og billeder på nettet.

VENSKABER

Der har været et kæmpe skænderi i pigegruppen. To af pigerne, Fahima og Hanna, der har været bedste veninder siden 1. klasse, holdt for nogle måneder siden op med at gå sammen. Det er mest gået ud over Hanna. Du har set, at der er oprettet en hadeside, der hedder: 'Alle dem, som hader falske luder-Hanna'. Det er ret slemt! Og du ved faktisk ikke, om Hanna ved, den findes. I skal til at lave gruppearbejde i klassen, og nok en gang er der ikke nogen, der vil være sammen med Hanna. Hanna joker lidt og siger, at hun også hellere er fri for gruppearbejde, og at hun arbejder meget bedre alene. Du er i tvivl, om hun mener det.

HVAD SYNES DU, DER SKAL GØRES?

1. Jeg fortæller Hanna om hadesiden og hjælper hende med at anmelde den på Facebook, så den kan blive fjernet. (Hvis jeg er usikker på, hvordan jeg anmelder noget på Facebook, beder jeg om hjælp fra en lærer, pædagog eller forælder).
2. Jeg anmelder hadesiden på Facebook, men fortæller ikke Hanna om siden.
3. Jeg går sammen med Hanna om gruppearbejdet.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi skal ikke selv have lov til at danne grupper til gruppearbejde.
2. Vi aftaler, at konflikter og skænderier tages ansigt til ansigt i klassen - ikke på nettet. Det gør det hele meget værre.
3. Vi snakker sammen i klassen om, hvad vi kan gøre, for at alle er med i fællesskabet.
4. 'Den opfindsomme'.

HUSK AT SPØRGE:
HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?

DIALOG OM 'VENSKABER'

Forslag til dialog:

- Hvordan løser man konflikter?
- Kan man have flere bedste venner? Hvad er forskellen på at være venner og på at være klassekammerater?
- Kan man nogle gange finde på at sige noget, som man ikke mener? Hvorfor?
- Snak om, hvilke typer af grupper, man kan lave på sociale medier, fx hadesider og elskersider, sladdergrupper eller grupper i forbindelse med fritidsinteresser. Diskutér, hvilke konsekvenser de forskellige grupper kan have – indbyder de til fællesskab eller eksklusion?
- Snak om, hvordan sociale medier påvirker vores måde at være sammen på. Nogle gange gør man ting på nettet, som man ikke ville gøre i skolen. Ville I fx gå rundt med et skilt på ryggen, hvor der står: "Jeg hader falske luder-Hanna"?

Opmærksomhedspunkter:

- Tag konflikter ansigt til ansigt. Konflikten bliver større, når den foregår på sociale medier.
- Få hjælp fra en voksen til at slette eller anmelde hadesider eller grupper på nettet.
- Vær som fagperson opmærksom på aldrig at lade eleverne vælge grupper selv. Heller ikke i de ældste klasser. Brug gruppearbejdet til at styrke klassens trivsel og sociale relationer.
- Begrebet klassekammerater er godt at bruge. Alle kan ikke nødvendigvis være venner, men alle skal være gode klassekammerater. Klassekammerater respekterer hinanden og samarbejder, når de er sammen i skoletiden.
- Nogle gange siger mennesker noget, som de ikke mener, for at beskytte sig selv.
- Som fagperson kan du i samarbejde med forældre understøtte, at eleverne har flere venner på kryds og tværs i klassen, så de ikke bliver alt for afhængige af deres bedste venner.

ORD DER GØR ONDT

For et par måneder siden havde klassen tema om kærlighed i dansk. Som afslutning skulle alle holde en fremlæggelse om de noveller, I havde læst. Oskar holdt fremlæggelse om en novelle, der handlede om en dreng, der blev forelsket i en anden dreng. Under fremlæggelsen sad to på bagerste række og skar grimasser og hviskede "homo" ud i klassen. De hviskede lige nøjagtigt så lavt, at jeres lærer ikke hørte det. Siden fremlæggelserne er flere fra klassen begyndt at kalde hinanden for "homo" og "bøsse" – bare for sjov. Du har dog lagt mærke til, at Albert, der normalt er med, når der bliver lavet sjov, på det sidste er blevet meget stille i timerne. Og han går alene rundt i frikvartererne.

HVAD GØR DU?

1. Jeg opsøger Albert i frikvartererne. Bare for at vise, at han ikke er alene.
2. Jeg spørger Albert, om han er o.k.
3. Jeg beder dem fra klassen om at stoppe med at kalde hinanden homo og bøsse. Selvom det er for sjov, er det ikke sikkert, alle er med på joken.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi laver aftaler om, hvordan vi taler til hinanden i klassen.
2. Vi snakker om, hvordan ord kan såre, også selvom de er ment for sjov.
3. Vi snakker om, hvordan vi kan være respektfulde over for hinanden.
4. 'Den opfindsomme'.

HUSK AT SPØRGE: HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?

DIALOG OM 'ORD DER GØR ONDT'

Forslag til dialog:

- Hvorfor gør det ondt?
- Er der andre ord, der kan gøre ondt?

Opmærksomhedspunkter:

- Casen handler ikke om, hvorvidt Albert er homoseksuel, men om, at de ord, vi bruger, påvirker andre.
- Hjælp klassen med at forstå, at casen er et eksempel på et ord, der kan gøre ondt. Det kan også være andre ord, situationer el.lign., der bliver lavet 'sjov' med, fx skilsmisse, dødsfald eller religion.
- Der kan være mange grunde til, at ord gør ondt:
 - 1) Fordi de bliver brugt nedsættende
 - 2) Fordi de passer
 - 3) Fordi de ikke passer.

Det er sådan set ligegyldigt, hvad der er grunden. Man skal bare være opmærksom på, at ordene kan gøre ondt.

KØBE VENNER

Det er svært at sige, hvordan det egentlig startede. Men en dag var det bare sådan, at Abdi kun var med i drengegruppen, hvis han hentede frokost for de andre i spisefrikvarteret. Han blev selvfølgelig altid spurgt, om han ville gå ned til bageren for de andre. Men hvis han sagde nej, så blev der bare ikke talt til ham på samme måde; hvor de andre gav ham en plads i rundkredsen, mens de jokede over et eller andet eller talte om, hvad de skulle i weekenden. Nærmest som om han ikke var med i gruppen. Af samme grund var Abdi også begyndt at tilbyde at lave de andres lektier. Det havde gjort, at han var blevet inviteret hjem hos de populære fra klassen. Og selvom om det var hårdt både at lave sine egne lektier og de andres, så var det også ret fedt at være så populær.

HVAD SYNES DU, DER SKAL GØRES?

1. Vi tager Abdi med i snakken i frikvartererne uden at forvente noget for det.
2. Jeg siger til Abdi, at han ikke behøver at gå til bageren eller lave andet for at være med.
3. Jeg går selv til bageren en gang imellem for at hente til os alle sammen.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi laver en liste i klassen, så alle prøver at gå til bageren eller andre steder for at hente mad.
2. Vi snakker om, hvad der skal til, for at ingen føler sig udenfor i klassen.
3. Vi laver en plan for, hvad man skal gøre, hvis man føler sig uden for klassens fællesskab, og hvad man skal gøre for at give plads til alle i fællesskabet.
4. 'Den opfindsomme'.

HUSK AT SPØRGE:
HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?

DIALOG OM 'KØBE VENNER'

Forslag til dialog:

- Hvordan kan man sikre, at ingen føler, de skal gøre sig fortjent til at være en del af klassens fællesskab?
- Hvad kan man gøre i klassen, for at eleverne opdager positive sider af hinanden?

Opmærksomhedspunkter:

- Hjælp klassen med at forstå, at casen er et eksempel på, hvordan man kan 'købe venner'. Det kan derfor også være andre ting end at lave andres lektier eller gå til bageren, der giver eleven adgang til fællesskab. Pointen er, at nogle børn føler sig nødsaget til at gøre sig fortjent til at være en del af fællesskabet.

GRIN SOM FORSVAR

Hvis man spørger de andre i klassen, så vil de næsten alle sammen sige, at Line altid er i godt humør. Selv når hun bliver kaldt dumme og upassende ting, fx om hendes udseende, krop eller hvordan hun er fagligt, så griner Line bare. Det er selvfølgelig ikke alt, Line finder lige sjovt. Og nogle gange, så bliver hun også ked af det. Men det synes hun ikke, hun kan vise i klassen. For der er hun jo kendt som Line, der griner af det hele. Uanset hvad der bliver sagt til hende.

HVAD SYNES DU, DER SKAL GØRES?

1. Jeg siger fra på Lines vegne, næste gang jeg ser Line grine af en dum bemærkning, der er rettet mod hende selv.
2. Jeg taler med Line om, at det kan være svært at finde ud af, hvordan hun har det, når hun hele tiden griner.
3. Jeg beder dem, der er lidt hårde ved Line, om, at de skal lade hende være i fred.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi sætter fokus på kropssprog, hvor vi taler om, hvordan vi kan aflæse hinanden.
2. Vi snakker sammen i klassen om, hvad man kan tillade sig at sige til hinanden; også selvom det er ment som sjov.
3. Vi sætter fokus på, at der kan være stor forskel på, hvordan man har det indeni, og hvad man viser udadtil.
4. 'Den opfindsomme'.

HUSK AT SPØRGE: HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?

DIALOG OM 'GRIN SOM FORSVAR'

Forslag til dialog:

- Kan man have forskellige grænser for, hvornår noget er sjovt, og hvad der er sjovt?
- Kan man være sikker på, at Line synes, det er sjovt, fordi hun griner?
- Hvilke andre situationer end når man har det sjovt, kan man komme til at grine i?(Fx genert, utryk, overrasket).

Opmærksomhedspunkter:

- Selvom Line griner med, er det ikke sikkert, at hun synes, det er sjovt.
- Tolerance i klassen: Hvordan skaber man et klassemiljø, hvor alle føler, at de kan sige fra?

KLASSENS KLOVN

Rasmus er vildt sjov. Når man sidder ved siden af ham, så har man en fest. Han kan få alle til at grine. Det er, som om han næsten ikke kan lade være med at komme med ekstra sjove kommentarer til alt. Det er ikke, fordi Rasmus er vildt populær i klassen. Nogle gange opstår der en leg, hvor det gælder om at give hinanden en lammer. Eller det vil sige – legen burde egentlig hedde 'Hvem kan give Rasmus den største lammer, uden han græder'. For nogle gange bliver det for meget og gør for ondt. Og så kan Rasmus godt græde lidt. Men der går ikke længe, før han er klar igen og kan joke med, hvor ondt det gjorde. Og så griner alle igen.

HVAD SYNES DU, DER SKAL GØRES?

1. Næste gang jeg ser Rasmus grine og joke, mens han bliver slået, siger jeg fra på hans vegne.
2. Jeg taler med Rasmus om, at det kan være svært at finde ud af, hvordan han har det, når han hele tiden laver sjov.
3. I frikvarteret snakker jeg med nogle af dem, der er lidt hårde ved Rasmus, og siger, at de skal lade ham være i fred.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi sætter fokus på, at der kan være stor forskel på, hvordan man har det indeni, og hvad man viser udadtil.
2. Vi aftaler, at det ikke er o.k. at slå hinanden.
3. Vi snakker om, hvad der skal til, for at alle har det godt i klassen.
4. 'Den opfindsomme'.

**HUSK AT SPØRGE:
HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?**

DIALOG OM 'KLASSENS KLOVN'

Forslag til dialog:

- Hvor går grænsen i jeres klasse for, hvad der er sjovt?
- Hvad skal der til, for at alle har det godt i jeres klasse?

Opmærksomhedspunkter:

- Nogle gange bliver humor brugt som et forsvar.
- Humor kan også bruges til at nedgøre andre.

TÆSKEHOLDET

Magnus har det rigtig godt i sin klasse. Han har flere venner, som han laver sjov med i timerne, og når de ses uden for skolen. Det er bare ikke altid sjovt i frikvartererne. Der er nemlig nogle drenge fra klassen over ham, som har set sig sure på Magnus. De er begyndt at forfølge ham i frikvartererne. De står klar, lige så snart han går ud af klassen. Nogle gange låser de ham inde, andre gange har de skubbet ham og truet ham med tæsk. Når der går en gårdvagt forbi, lader de, som om de er venner med Magnus. Og selvom Magnus prøver at gøre opmærksom på, at det ikke er sjovt, så tror de voksne, at det er en del af legen.

HVAD SYNES DU, DER SKAL GØRES?

1. Vi hjælper Magnus med at sige fra.
2. Vi fortæller de voksne, hvad der sker.
3. Jeg er sammen med Magnus i frikvartererne, så han ikke er alene.
4. 'Den opfindsomme'.

HVORDAN UNDGÅR VI, AT DET SAMME SKER I VORES KLASSE?

1. Vi hjælper hinanden med at sige fra, hvis der er nogen, der overskrider vores grænser.
2. Vi får vores lærer eller pædagog til at arrangere fælles aktiviteter for os og andre klasser på skolen, så vi kan lære hinanden bedre at kende.
3. Vi planlægger fælles aktiviteter for hele klassen, som vi laver i frikvartererne.
4. 'Den opfindsomme'.

HUSK AT SPØRGE:
HVAD KAN LÆRERE, PÆDAGOGER OG FORÆLDRE HJÆLPE MED?

DIALOG OM 'TÆSKEHOLDET'

Forslag til dialog:

- Hvad gør man, når alle er bange for at være den næste, der bliver ramt?

Opmærksomhedspunkter:

- Der er ikke nogen, der tør hjælpe Magnus, fordi de er bange for selv at få tæsk.

